

«Ох, ужо гэтыя подмасці...»

Пасля таго, што адбыўся ў адной з арганізацый Смаргонскага раёна пры выкананні работ з выкарыстаннем самаробных драўляных подмасцей з-за іх разбурэння няшчасны выпадак ў жніўні 2019 года кіраўнік арганізацыі звярнуўся ў Смаргонскі міжраённы аддзел Гродзенскага абласнога ўпраўлення Дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Рэспублікі Беларусь з мэтай удакладніць асобныя патрабаванні заканадаўства аб ахове працы пры выкананні работ з выкарыстаннем лясоў і подмасцей.

Якія работы адносяцца да работ на вышыні?

Працы, пры якіх працуючы знаходзіцца на адлегласці менш за 2 м ад не агароджаных перападаў па вышыні 1,3 м і больш.

Ці можна для выканання работ, у тым ліку на вышыні, выкарыстоўваць самаробныя драўляныя подмасці, якія выраблены асабіста без якой-небудзь дакументацыі?

Нельга. Неінвентарныя драўляныя лясы і подмасці вырабляюцца ў адпаведнасці з праектнай дакументацыяй. Усе асноўныя элементы лясоў і подмасцей разлічваюцца на трываласць, а лясы і подмасці – на ўстойлівасць. Неінвентарныя сродкі падмашчвання павінны вырабляцца з металу або піламатэрыялаў іглічных парод 1 і 2 гатункаў.

Якія асноўныя патрабаванні, што прад'яўляюцца да лясоў і падмосцяў пры выкананні работ на вышыні?

Паверхня грунту, на якую ўсталёўваюцца сродкі падмашчвання (лясоў, подмасцяў), павінна быць спланаваная (выраўнаная і ўтрамбаваная) з забеспячэннем адводу з яе паверхневых вод. У тых выпадках, калі немагчыма выканаць гэтыя патрабаванні, сродкі падмашчвання павінны быць абсталяваны рэгуляванымі апорамі (дамкратамі) для забеспячэння гарызантальнасці ўстаноўкі або ўстаноўлены часовыя апорныя збудаванні, якія забяспечваюць гарызантальнасць ўстаноўкі сродкаў падмашчвання. Пад канцы кожнай пары стоек лясоў у папярочным кірунку ўкладваецца суцэльная (неразрэзаная) падшэўка з дошкі таўшчынёй не менш за 50 мм.

Выраўноўваць падшэўку з дапамогай цэглы, камянёў, абрэзкаў дошак і клінаў не дапускаецца.

Лясы, не прызначаныя для незалежнага выкарыстання, жорстка мацуюцца да будынкаў, устаноўкі, збудаванняў крокам кропак мацавання па гарызанталі і вертыкалі, указаных у тэхнічнай дакументацыі арганізацыі-вытворцы. Пры адсутнасці указанняў па

мацаванні сродкаў падмашчывання ў праекце вытворчасці работ або інструкцыі завода-вытворцы мацаванне лясоў да сцен будынкаў (аб'ектаў) ажыццяўляецца не менш чым праз адзін ярус для крайніх стоек, праз два пралёты для верхняга яруса і аднаго мацавання на кожныя 50 м² праекцыі паверхні лясоў на фасад будынка (аб'екта).

Не дапускаецца мацаваць сродкі падмашчывання да парапетаў, карнізаў, гаўбцам і іншым выступаючых часткаў будынкаў і збудаванняў.

Сродкі падмашчывання, працоўны насціл якіх размешчаны на вышыні 1,3 м і больш ад паверхні зямлі або перакрыцця, абсталююцца пярэльнай і бартавой агароджай.

Дарэчы, часцяком страхавальнік, які эксплуатае ляса, памылкова лічыць, што дыяганальныя сцяжкі з'яўляюцца пярэльнай агароджай.

Ляса абсталююцца надзейна змацаванымі з імі лесвіцамі або пандусамі, якія забяспечваюць бяспечныя шляхі ўваходу работнікаў на лясы і сходу з іх. У месцах ўздыму работнікаў на лясы і подмасці размяшчаюцца плакаты з указаннем схемы размяшчэння і велічынь дапускаемых нагрузак, а таксама схемы эвакуацыі работнікаў у выпадку ўзнікнення аварыйнай сітуацыі. Насцілы на лясах і подмасцях павінны мець роўную паверхню з зазорамі паміж элементамі не больш за 5 мм і мацавацца да папярочак лясоў. Шырыня насцілаў на лясах і подмасцях павінна быць: для каменных работ-не менш за 2 м, для тынкавых – 1,5 м, для малярных і мантажных – 1 м. Пры гэтым сродкі падмашчывання, якія прымяняюцца пры тынкавых або малярных працах у месцах, пад якімі вядуцца іншыя працы ці ёсць праход, павінны мець насціл без зазораў. Металічныя ляса зазямляюцца. Пры ўсталёўцы на адкрытым паветры металічныя і драўляныя лясы абсталююцца маланкаадводамі.

Ляса вышынёй больш за 4 м дапускаюцца да эксплуатацыі толькі пасля прыёмкі іх камісіяй з афармленнем акту. Акт прыёмкі лясоў сцвярджаецца галоўным інжынерам (тэхнічным дырэктарам) арганізацыі, якая прымае ляса ў эксплуатацыю. Дапускаецца зацвярджэнне акта прыёмкі лясоў, якія будуцца падраднай арганізацыяй для сваіх патрэб, начальнікам ўчастка (цэха) гэтай арганізацыі. Да зацвярджэння акта праца з лясоў не дапускаецца.

Подмасці і ляса вышынёй да 4 м дапускаюцца да эксплуатацыі пасля іх прыёмкі кіраўніком работ або майстрам з запісам у часопісе прыёмкі і агляду лясоў і подмасцей.

Часам з-за сціснутых умоў працы не заўсёды магчыма ўстаноўка пярыльнай агароджы лясоў і подмасцей. Што тады рабіць?

Пры немагчымасці прымянення ахоўных агародж або ў выпадку кароткачасовага перыяду знаходжання работнікаў дапускаецца вытворчасць работ з ужываннем ахоўнага пояса. У выпадках, калі работніку не ўяўляецца магчымым замацаваць фал ахоўнага пояса за канструкцыю, апору і да таго падобнае, варта карыстацца страхавачным канатам, верхалазнай ахоўнай прыладай.

Часцяком ўсталяваць страхавачны канат таксама не прадстаўляецца магчымым. Як арганізаваць работы ў гэтым выпадку?

У залежнасці ад выгляду выконваемых работ магчыма прымяненне драбінкі з верхнімі пляцоўкамі, агароджанымі пярыламі, мабільных пад'ёмных працоўных платформаў і т.п.

Наталля Ясевіч,
галоўны дзяржаўны інспектар
Смаргонскага міжраённага аддзела
Гродзенскага абласнога ўпраўлення
Дэпартаменту дзяржаўнай інспекцыі працы